ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. Χρ. 10

Τιμὴ Φύλλου
5 λεπτὰ 5

ΕΤΟΣ Α'. | ΑΘΗΝΑΙ, Πέμπτη 24 Ἀπριλίου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Οἰκονόμου ἀριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 32

Η ΣΦΙΓΓΑ

Πλῶνε τὸ βλέμμα σου πρὸς τὴν Ἀνατολὴ κυτάζει
παρ' ἀρνεῖ τὸ μέτωπό σου ἡκεῖνον λογισμοί,
στὸ πρόσωπό σου ἡ εὐμορφιὰ γλυκοχαμόγελο
κι' ἀνατριχίλα ἡδονῆς σοῦ δίνει τὸ κορμί.

Μορφὴ γυναικας κι' ἐξωτικοῦ θεοῦ κοπρίμι,
ὦ τοῦ αἰνίγματος ἡ μάννα ἡ μυστικιά,
ποῦ σ' ἔπλασεν ὁ Φοῖβος καὶ σ' ἐγκρέμισεν ἡ Χάρι.
πούν' ὁ νοῦς σου ἀπαντέχεις στὴν Ἀνατολὴ-γλυκειά;

Τοῦ κάκου ἐζήτησαν τὰ μάγια μυστικὰ σου!
Πεθάνει τῶν ὀνείρων ἀπομένεις σύ,
γιὰ τὸν Καλὸ σου κλαῖν ἔχουν τὰ σωθικά σου.

Μαρμαρωμένη κάθισι ἐπάνω, τῆς πέτρας παρμένη
καὶ πολυμοῦς σ' ὀνείρων θαλασσα χωνεῖ,
ὡς ὁ καιρὸς σου νὰ προβῆ ἀπ' τῶν αἰώνων τὰ βάθη

Ι ΖΕΡΒΟΣ

— ΠΩΣ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΙΝΕ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ὅ,ΤΙ κάνουν οἱ Βούλγαροι σήμερα στὴν Μακεδονία, τὸ κάνουμε ἐμεῖς χρόνια καὶ χρόνια τώρα μέσα στὴν Ἑλλάδα. Σκοτώνουν οἱ Βούλγαροι ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν σκοτώνουν πατριῶτές τους. Σκοτώνουμε ἐμεῖς ἐδῶ, ἀλλὰ σκοτώνουμε Ἕλληνες. Κ' εἶνε παλαιά μου ψύχωσις αὐτή, ριζωμένη βαθειὰ στὴν ψυχή μου, νὰ πιστεύω ὅτι τοσοι παληκαράδες ἐδῶ, ποῦ σκοτώνουν καὶ σκοτώνονται κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ γιὰ ψύλλου πήδημα, γιὰ τὸ ἔρημο φιλότιμο, ἂν ἔπεφταν στὴν Μακεδονία κι' ἂν ἔστρεφαν τὸ πιστολι καὶ τὴν κάμα κατάτῶν Βουλγάρων, τὸ Βουλγαρικὸν κομιτάτο δὲν θὰ πεθρασύνετο τοσο πολὺ καὶ ἡ Βουλγαρικὴ βόμβα δὲν θὰ κελαϊδοῦσε τοσο σύντομα

Νὰ ξεχάσουμε γιὰ μια στιγμὴ πῶς εἴμαστε Ρωμηοι καὶ νὰ συζητήσουμε μὲ κάποια ψυχραιμία. Νὰ ξεχάσουμε ἀκομη καὶ τἀρθρα τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων ποῦ βομβαρδίζουν τόσες ἡμέρες τώρα ἀνηλεῶς τοὺς Βουλγάρους μὲ μελανίτιδα.

Ἂς ποῦμε τὰ πράγματα ὅπως εἶνε καὶ ὄχι ὅπως φαίνονται.

ΕΙΝΕ δολοφόνοι οἱ Βούλγαροι, εἶνε ἐμπρηστὰι, εἶνε ὅ,τι διάβολο θέλετε. Κανεὶς δὲν τὸ ἀρνεῖται. Εἶνε ὅμως καὶ πατριῶτες, εἶνε καὶ παληκάρια. Κι' αὐτὸ τοὐλάχιστον ἐμεῖς, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, ἔχουμε καθῆκον νὰ τὸ ἀναγνωρίσουμε.

Γιὰ τὴν πατρίδα δολοφονοῦν, καὶ γιὰ τὴν πατρίδα ρίχνουν τὴν βόμβα. Καὶ δολοφονοῦν καὶ καίνε παληκαρίσια, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι παίζουν στὴν πασέτα τὴν ζωή τους, μὲ ἐλπίδα μισὸ στὰ χίλια πῶς θὰ τὴν κερδίσουν. Ὅσο κι' ἂν ἀποτροπιάζεται κανένας ἕνα Ραβασόλ, ὅσον κι' ἂν βδελύσσεται τὶς ἀρχές του, δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ τὸν θαυμάζῃ ὅταν τὸν βλέπῃ νὰ πετάῃ σὰν κουρέλι τὴν ζωή του γιὰ νὰ θριαμβεύσῃ ἡ Ἰδέα του κι' ὅταν τὸν ἀκούῃ νὰ ἐμπτύῃ κατὰ τῶν δημίων του τὴν ἐνθουσιώδη κραυγήν:

—Ζήτω ἡ ἀναρχία! —Ζήτω ἡ Βουλγαρία!

ΡΑΒΑΣΟΛ τοῦ πατριωτισμοῦ εἶνε σήμερα οἱ Βούλγαροι. Ὄχι ἄνανδροι, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Ὄχι ἄτιμοι. Θηριώδεις, αἱμοχαρεῖς, μάλιστα! Ἀπαιτηταὶ τῆς Μακεδονίας, χωρὶς νὰ ἔχουν κανένα ἱστορικὸν δικαίωμα, ἅρπαγες καὶ ὄχι ἐκδικηταὶ, δολοφονοῦντες γιὰ νὰ ἁρπάξουν κάτι ποῦ δὲν τοὺς ἀνήκει κι' ὄχι δολοφονοῦντες γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν καταδυναστευομένους ἀδελφοὺς ἢ γιὰ νὰ ἐκδικήσουν τὴν ἐθνικήν τους τιμὴν—τέτοιοι εἶνε καὶ ὡς τέτοιοι πρέπει νὰ κρίνωνται.

Ἔστω καὶ ἀπὸ ἡμᾶς οἱ ὁποῖοι δὲν κατωρθώσαμε νὰ δημιουργήσουμε Μακεδονικὸν ζήτημα—ἔστω καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ποῦ νομίζομεν πῶς ἡ δουλειά μας γίνεται μὲ τὶς βρισιὲς καὶ μὲ τὶς κατάρες καὶ μὲ τὰ λογοβομβαρδίσματα—ἔστω καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ποῦ πιστεύουμε πῶς τὴν παίρνουμε τὴν Μακεδονία μὲ μιὰ ντουζίνα λόγους τοῦ κ. Καζάζη, μ' ἕνα δρᾶμα τοῦ κ. Καραβία καὶ μὲ μια τοῦ καπετὰν Ἀρκούδα πολεμικὴν ἐπίδειξι ἀνὰ τας ἀγυιὰς τοῦ Ἄστεως.

ΜΠΡΑΒΟΥΡΕΣ ἐζητήσαμε ὅλοι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἡρωϊκοῦ πολέμου μας καὶ μπραβοῦρες δὲν ἔγειναν. Δὲν εὑρέθησαν δυὸ τρεῖς τότε νὰ θυσιάσουν τὴν ζωή τους γιὰ νὰ φέρουν ἀντιπερισπασμὸ στὸ Τουρκικὸν στρατὸ, μιμούμενοι τοὺς σημερινοὺς Βουλγάρους. Δὲν εὑρέθησαν τότε πέντε δέκα νὰ ξαναγράψουν τὴν χρυσῆ σελίδα τοῦ Διάκου στῆς Λαρίσσης τὸ γιοφύρι, οὔτε ἄλλοι τόσοι νὰ ξαναφέρουν τὸ Μανιάκι τοῦ Παπαρλέσσα στὸν κάμπο τῶν Φαρσάλων ἢ στοῦ Δεμοκοῦ τὶς ρεματιές.

Ἂς κάνῃ ἡ Βουλγαρία πόλεμο σύριο, καὶ θὰ τὰ 'δῆτε τὰ θαύματ' αὐτά. Γιατὶ ἡ Βουλγαρία τὸ ἀπέδειξε πῶς δὲν εἶνε στεῖρα ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἐκτιμοῦν τὴν πατρίδα περισσότερο ἀπὸ τὸ τομάρι τους.

Ἀντιπατριωτικὲς οἱ κουβέντες αὐτὲς δὲν εἶνε. Εἶνε πατριωτικώτατες γιατ' εἶνε ἀληθινές. Καὶ μόνο ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς Ἀλήθειας θὰ ξεπεταχθῇ, ὡς Ἀθηνᾶ πάνοπλος, ἡ Ἐθνικὴ Συνείδησις—κι' ὄχι ἀπὸ τὸν Φαμφαρονισμὸν κι' ἀπὸ τὰ Ψευδοκοπήματα.

ΠΑΛΙ καλὰ ὅμως. Μὲ τὰ λόγια μας καὶ μὲ τὰ ἄρθρα μας καὶ μὲ τὶς φωνές μας, φανερόνουμε πῶς ἀρχίσανε τὰ μάτια μας νὰνοίγουνται πρὸς τὴν Ἀλήθειαν.

Στὰ ἑβδομῆντα ὀκτώ, στὴν ἐποχὴ τοῦ Ρωσσο-Τουρκικοῦ πολέμου, ἐκάναμε δοξολογίες ἐδῶ νὰ ὑπερισχύσουν τὰ Ρωσσικὰ ὅπλα κ' ἐμεθοκοπούσαμε ἀπὸ χαρὰ ὅταν οἱ Ρῶσσοι ἐπερνοῦσαν τὸν Δούναβι, ἢ κατέβαιναν νικηφόροι ἀπὸ τὸν Αἷμο.

Σήμερα βλέπουμε πόσο μᾶς ἐστοίχισαν οἱ νίκες αὐτὲς τῶν ὁμοθρήσκων καὶ σήμερα ποῦ ἡ Βουλγαρία, τὴν ὁποίαν ὑπὸ τὰς εὐχάς μας, ἐδημιούργησε ἡ Ρωσσία, μᾶς καλομπῆκε στὸ ρουθοῦνι, εἴδαμε ποιὸν ἔχουμε ἐχθρὸ καὶ ποιὸς μᾶς εἶνε ὁ φυσικὸς καὶ ἀπαραίτητος σύμμαχος.

Καὶ γι' αὐτὸ χειροκροτοῦμεν, ὅπως καὶ τὸ ἀξίζουνε, τὰ μέτρα τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ γι' αὐτὸ εὐχόμεθα, ὅπως καὶ μᾶς συμφέρει, ἡ Τουρκία νὰ εἶνε ἀνίκητη καὶ γι' αὐτὸ ἀρχίσαμε νὰ δικαιολογοῦμε καὶ τὰς Δυνάμεις ποῦ τὴν ἀκεραιότητά της ἐθέσπισαν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΕΝ ΡΙΝΟΚΛΑΣΙΑ ΔΕ

Βεβαίως· δι' ένα άνθρωπον ό οποίος φαίνεται ότι θέλει νὰ ὁμιλήσῃ, δι' ὅλα τὰ πράγματα ποῦ εἶνε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιον αὐτὸ συμβαίνει. Λέγουν οἱ ἄνθρωποι δικαίως, μᾶς ὁμιλεῖ καὶ δι' αὐτό. Καὶ πράγματι συμβαίνει, νὰ ἔχω νὰ ὁμιλήσω δι' ὅλα τὰ 'Ελληνικὰ πράγματα καὶ μοῦ φαίνεται μάλιστα ἰσοῦψῶς. Αὐτὸ συμβαίνει, διότι ἔχω ὡς φάσιν τὴν γῆν, τὴν ἱστορίαν, τὸν Ἕλληνα καὶ διὰ νὰ ἰδῶ αὐτὸν καλά, ἠναγκάσθην νὰ ἰδῶ ὅλας του τὰς ἐκδηλώσεις, τὰς ἄλλοτε καὶ τὰς τώρα, καὶ ἐπ' αὐτῶν, ποῦ ἀναμφισβητήτως πρέπει νὰ στηρίζεται τὸ σήμερον καὶ νὰ σχεδιάζεται τὸ αὔριον, ζωγραφίζω τὸ σήμερον καὶ σχεδιάζω τὸ αὔριον. Ὥστε ὅταν ὁμιλῶ περὶ Στρατοῦ, λόγου χάριν, δὲν γνωρίζω βέβαια τὴν Στρατιωτικὴν ἐπιστήμην ὁλοτελῶς καὶ ὁλοτελῶς δὲν μὲ ἐνδιαφέρει. Ἐγὼ δεικνύω τὴν φύσιν τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου καὶ λέγω, ἐπὶ τῆς φύσεως αὐτῆς θὰ στηριχθοῦν οἱ νόμοι. Δεικνύω τὴν φύσιν τῆς γῆς καὶ τὴν φύσιν τῶν προαιωνίων πραγμάτων καὶ τὴν θέσιν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, αἰωνίως τῶν αὐτῶν ὑπὸ ὀνόματα ἄλλα, τοὺς ὄγκους αὐτῶν καὶ τὴν ὀλιγότητα ἡμῶν, καὶ ζητῶ τὴν φύσιν τοῦ στρατοῦ ποῦ εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχωμεν καὶ ζητῶ εἴδη τρόπων καὶ νόμων Ἑλληνικῶν, δηλαδὴ στηριζομένων ἐπὶ τῆς φύσεως τοῦ στρατιώτου. Ζητῶ Στρατιωτικὴν ἐπιστήμην Ἑλληνικὴν δηλαδή, στηριζομένην εἰς τὴν φύσιν τῆς γῆς καὶ εἰς τὴν φύσιν τῶν ἐχθρῶν. Καὶ σταματῶ ἐκεῖ. Δι' αὐτὸ λέγω τὴν ἰδέαν μου καὶ διὰ τὴν Βυζαντινὴν Μουσικήν.

Ἀλλὰ οὔτε εἰς τὰς «Ἀθήνας» εἶπα τίποτε, οὔτε ἐδῶ χωμαῖ τὸ παραμικρόν. Εἰς μίαν μελέτην «τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ Ἕλληνος», εἰς τὴν ὁποίαν ἀρχίζω ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ὁ Κρητικὸς Κρόνος εἶχε καταπιεῖ τὰ παιδιά του καὶ ἡ Κυρία του τὸν ἔβαλε κάτω καὶ ἤρχισε νὰ τοῦ πηδᾷ εἰς τὴν κοιλιά, διὰ νὰ τοῦ ἀνεβοῦν πάλιν ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ καταλήγω μὲ τὸν τελευταῖον ἅγιον τῆς Ὕδρας, ἕναν Κύριόδωρον μὲ φουστανέλλες· μελέτην ἀληθινὰ περίεργον καὶ ἀφελεστάτην—μὲ τὴν ὁποίαν ἀποδεικνύω καθαρότατα, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Κρόνου ἕως τὸν Κύριόδωρον κατὰ τίποτε δὲν ἄλλαξε τὸ θρησκευτικόν μας αἴσθημα, ἀποδεικνύων καὶ δι' αὐτοῦ μέσου τρανότατα, ὅτι δὲν ὑπάρχει παρὰ ἕνας μοναδικὸς Ἕλλην, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ φιλογύνου Διὸς ἕως τώρα. Ἐκεῖ δεικνύω—διότι ἐκεῖ φαίνεται—καὶ τὴν θέσιν καὶ τὴν φύσιν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς· ἐδῶ μὲ δύο λόγια νύξεων. Ἡ Μουσικὴ αὐτὴ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀρχαία. Ὅσον καὶ ἂν σᾶς φανῇ παράξενον, κάμετε τὸ ἑξῆς πείραμα. Βγάλετε τὸ καπέλλο σας ἢ ἄλλαξε κατὰ τίποτε ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον αἰσθάνεσθε τὴν μουσικήν; Λατρεύσετε αὔριον τὸ πρωὶ τὸν Βοΐδδαν· εἰπέτε τοῦ Λαυράγκα νὰ σᾶς κάμῃ ἕναν ὕμνον. Θὰ ἀλλάξῃ κατὰ τίποτε τὴν Μουσικήν του; Τὸ ἴδιον συνέβη ὅταν ἀλλάξαμεν θρησκείαν καὶ ἀντὶ τοῦ καπέλλου μὲ τὰς πτέρυγας, ἐβάλαμεν εἰς τὰ κεφάλι μας τὸ ψηλὸν τοῦ θόλου. Ἡ Μουσικὴ ἀπολύτως ἔμεινε ἡ ἴδια, δηλαδὴ τὸ σύστημα ἄλλαξε μόνον ἂν θέλετε ὁ χρωματισμός. Ἐξεράσθησαν δι' αὐτῆς πράγματα ἄλλα, ἂν καὶ εἰς αὐτό, δι' ἐμένα, ἐλαχίστη θὰ ὑπῆρξε διαφορά. Τῶρα ὅπως εἶνε γενικῶς βεβαίως, εἶνε κολοκύθια. Ἀλλ' ὅτα ψάλλῃ ὁ Σακελλαριάδης, εἶνε σὰν κάθε ἄλλον μουσικήν. Ἄλλως τε ἐγὼ δὲν εἶπα νὰ μείνῃ ὅπως εἶνε, κάθε ἄλλο μάλιστα. Ἀλλ' αὐτὰ δὲν ἀναλύονται ἐδῶ. Βεβαίως καὶ οἱ ἄλλοι ἔκαμαν τὸ ἴδιον μὲ τὴν Εὐρωπαϊκήν. Ἀλλὰ δὲν νομίζετε ὅτι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ καὶ ὅλοι μας, δὲν εἴμεθα.. διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν πρὸς τοὺς θεούς; Καὶ δὲν νομίζετε, ὅτι ἀντὶ νὰ ἀκούωμεν μίαν μουσικὴν προσφώνησιν τωρινοῦ, ποῦ μόλις εἶνε καλὴ διὰ τὸν Δεληγιάννην, νὰ τὴν ἀκούομεν ἀναπεμπομένην πρὸς τὸν Θεόν; Καὶ δὲν νομίζετε, ὅτι οἱ Χρυσόστομοι καὶ λοιποὶ εἶνε κάπως ὑψηλότεροι ἀπὸ ἡμᾶς; Ἄλλως τε ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ πεταχθῇ ἡ Μουσικὴ αὕτη, ὑπάρχει καὶ ἕνα ἄλλο ζήτημα.

Ἐγὼ δὲν ἐννοῶ τί θὰ εἴπῃ παλαιὸν καὶ νέον. Ἕνα ἀπὸ τὰ παλαιότερα πράγματα εἶνε καὶ ὁ ἄνθρωπος. Διατί δὲν τοῦ βάζετε δύο μύτες, τρία πόδια, διὰ νὰ νεωτεριοῦῃ; Παλαιὸς δὲν εἶνε καὶ ὁ θόλος; διατί δὲν τὸν βάφετε κόκκινον καὶ νὰ τοῦ κρεμάσετε καὶ μίαν φοῦντα νὰ γίνῃ φέσι; ὁ Ἀξελὸς ἕτοιμος εἶνε. Καὶ ἡ Θρησκεία ὅλη παλαιὰ εἶνε· διατί δὲν τὴν ἀλλάζετε; Αἱ θραοκεῖαι καὶ ὅλα τὰ πράγματα τῶν θρησκειῶν ἐκ φύσεως δὲν πρέπει νὰ κινοῦνται. Κάθε θρησκεία εἶνε δόγμα. Ἀπὸ κάθε δόγμα ἅμα θέλεις νὰ κινήσῃς μίαν πέτραν κρημνίζεται ὁλόκληρον. Τὸ δόγμα εἶνε σὰν παλαιὸ ὑπῆτι. Διόρθωσιν δὲν πέρνει, καταρρέει. Τὴν θρησκείαν πρέπει νὰ τὴν δέχεσαι ὁλόκληρον, ὅπως εἶνε ὅ,τι καὶ ἂν εἶνε. Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα, εἶνε ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος κάθε θρησκείας. Πιστεύεις; ἔχει καλῶς. Δὲν πιστεύεις; Δέχου τὰ πάντα· τίμα τὰ πάντα· σέβου τὰ πάντα καὶ μὴ καταλαμβάνεις τίποτε καὶ μὴ κλονίζεις κανενὸς τὴν πίστιν, καὶ κάμνε ἀφελῶς ὅ,τι κάμνουν καὶ οἱ ἄλλοι. Καὶ δὲν εἶνε καὶ καμμία ἀνάγκη οὔτε νὰ καταλαβαίνῃ κανεὶς τίποτε—εἶνε τόσον ἁπλᾶ πράγματα οὔτε νὰ θέλῃ νὰ διορθώνῃ τίποτε· δὲν ἀξίζει τὸν κόπον·

Κράτα καλά, εἶνε ὅλη ὅλη ἡ δύναμις κάθε θρησκείας. Ἐμένα μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Πάππας εἶνε ὁ σοφὸς καὶ ἀνόητοι, οἱ σοφοὶ ποῦ τὸν πολεμοῦν καὶ θέλουν νὰ τὸν κάμουν νὰ νεωτερίσῃ. Ὅσον πλέον παλαιότερα εἶνε ἡ θρησκεία, τόσον εἶνε καὶ ἡσυχωτέρα· ὅσον πλέον ἀμετάβλητος καὶ ἀπείρακτος καὶ ἄθικτος καὶ ἀσυζήτητος, τόσον ὀλιγώτερον τόπον πιάνει, τόσην ὀλιγωτέραν φασαρίαν κάμνει. Ἡ καλυτέρα θρησκεία τοῦ κόσμου, εἶνε ἐκείνη, ποῦ εἶνε σὰν νὰ μὴν εἶνε. Καὶ ἡ ἰδική μας μάλιστα ἡ Ἑλληνική, ἡ ἐκ φύσεως ἀγαθοτάτη καὶ ἡσυχοτάτη, ἡ μὴ βαρύνουσα κανένα καὶ κανένα μὴ ἐνοχλοῦσα, εἶνε ἡ ἀρίστη ὅλων τῶν ἄλλων χριστιανικῶν θρησκειῶν—ἡ δουλειὰ τῆς θρησκείας εἶνε, νὰ κάθεται εἰς τὰ αὐγά της καὶ νὰ μὴν ἀνακατεύεται εἰς τίποτε, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον πολεμᾶ ὅλη ἡ Εὐρώπη καὶ ἡμεῖς ἀνέκαθεν ἔχομεν—πρέπει νὰ μᾶς εἶνε λατρευτὴ σὰν τὰ μάτια μας καὶ ἂν σωπήσουν τέλος καὶ οἱ Δαμβέργηνδες, θὰ εἶνε τὸ πρότυπον θρησκείας πολιτισμένου Ἔθνους. Καὶ αὐτὰ τὰ γράφω ἐγὼ ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελα θρησκείαν πρωτίστως, καθαρῶς Ἑλληνικήν. Ἀλλὰ ὅρα καὶ δούλους Ἕλληνας.

Ὄχι, χιλιάκις ὄχι. Διὰ νὰ ἀγαπᾷ κανεὶς τὸ Ὡραῖον, δὲν χρειάζεται νὰ εἶνε τρελλός, οὔτε ἀντεθνικὸς καὶ τὸ Ὡραῖον θέλει ἕνα φόρεμα Καὶ ἀπὸ κάθε ὕφασμα ὁ Καλλιτέχνης δημιουργεῖ τὸ Ὡραῖον. Καὶ διὰ τὸ Ὡραῖον ἰσχύει ἡ παροιμία «παποῦ τσι ἀπὸ τὸν τόπο σου κι' ἂς εἶνε καὶ μπαλωμένο». Ὅ,τι ἔχει νὰ καλλωπίσῃ, νὰ ἐξωραΐσῃ ἡ Ἐκκλησία, νὰ ἀνυψώσῃ μάλιστα μάλιστα. Ἀλλ' ὄχι νὰ ἀλλάξῃ τίποτε. Μὴ φοβεῖσθε, κύριε Πάτμε, ἀπὸ ἐμένα, νὰ ἀκούσετε διὰ τουζλούκια. Ἐγὼ φρονῶ, ὅτι οἱ Παπάδες πρέπει νὰ κάμνουν τὰ φορέματά των εἰς τὴν καλυτέραν ράπτριαν τοῦ κόσμου καὶ νὰ φορέσουν ὡραιότατα μεταξωτά. Ὁ πατριωτισμὸς ὁ ἰδικός μου εἶνε, ἄλλου παπᾶ εὐαγγέλιον. Νὰ μὴ φοβεῖσθε ὀπισθοδρομικότητας· νὰ φοβεῖσθε ἐντελῶς τἐναντίον, ἢ μᾶλλον νὰ εἶσθε βέβαιος, ὅτι ὅταν πεθάνω ἀπὸ τὰ τωρινὰ καὶ ἀρχίσω τὰ αὔριον, θὰ εὕρουν ὅλοι τας ἰδέας μου τόσον νεωτεριστικάς, ὥστε κανεὶς δὲν θὰ τὰς ἀκολουθήσῃ καὶ ὅλοι οἱ παλαιοὶ θὰ βάλουν τὶς φωνές. Ὁ πατριωτισμός ὁ ἰδικός μου πρώτιστον θέτει τὸ Ὡραῖον καὶ τὸ Ὑψηλόν.

Δὲν πιστεύω νὰ εἶνε ἀσυγχώρητον, ὅ,τι δι' αὐτὸ μεταχειρίζομαι τὸ κάθε τι ἐθνικόν, ὅ,τι συμπίπτει μὲ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, ὅτι ἠθέλησα νὰ ἐνδύσω αὐτὸ μὲ τὸ ἐθνικώτερον φόρεμα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐδῶ ζήτημα τῶν στενῶν μετονομένων Ρινῶν, ἐὰν δὲν πάρουν βοῦρτσες καὶ δὲν τὰς καθαρίζουν κάθε πρωΐ, ὅπως οἱ πυροβοληταὶ τὰ κανόνια των καὶ δὲν γίνει τίποτε, θὰ εἶμαι ὁ πρῶτος ποῦ θὰ φωνάξω διὰ τὴν Ρινοκλασίαν τὴν ἀνηλεῆ μάλιστα Ρινοσπασίαν.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΧΑΡΑΥΓΗ

Στὴ λεύκα τὴν ἀργυρωτὴν, ὅπου πουλιὰ φωλιάζουν,
Ἀλύγιστα χτυπᾶει φτερὰ τ' ἀνέμου ἡ μανία,
Κι' ἡ φρίκη ἀγρια ἀντιλαλεῖ, τὰ βάσι ἀναταράζουν
Στὸ κλάμμα τὸ σπαραχτικὸ τοῦ στοιχειωμένου βύα.

Στὰ σύννεφα, ποῦ ἀνάερα σὰν κύματα κυλοῦνε,
Ἀποδιωγμένα τὰ πουλιὰ σκορποῦν μ' ἀνατριχίλα
Καὶ 'ς ἄχαρες ἀκρογιαλιὲς ὠρφανεμένα σβυοῦνε·
Μὰ ἐλπίζουν ἡ φωλιὲς πουλιὰ κι' ἡ γυμνὴ λεύκα φύλλα.

Οἱ πόθοι μου, ποῦ πλάστηκαν 'σ ἄστρου λευκὸ τραγοῦδι
Στὰ ναρκωμένα τὰ νερὰ τῆς λήθης σὰν λουλοῦδι
Ξεψυχισμένον ἔβυσε γιὰ σένα, Ἀγάπη πρώτη,

Καὶ στῆς ἀβύσσου χάθηκε τ' ἄστρο χλωμὸ τὰ σκότη.
Μὰ κάποιο φέγγος μυστικὸ σὰν χαμογέλιο ὀνείρου
Νέο μοῦ δείχνει Λύγερινὸ στὴν ἀγκαλιᾶ τοῦ ἀπείρου.

ΜΙΧΑΗΛ ΕΠΙΦΑΝΗΣ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Εἶνε ἀνάγκη πολλὲς φορὲς στοὺς ἀμπόρους νὰ τοὺς ἀνθρώπους νὰ καταφεύγουμε σὲ μιὰ εὐεργετικὴ προσποίησι σὰν νὰ μὴ ἐκαταλαβαίνομε τὰ αἴτια τῆς διαγωγῆς τους.

* *
*

Δὲν εἶνε σπάνιο νὰ συναντᾷ κανεὶς σημαντικῶν ἀνθρώπων ἀντίγραφον καὶ οἱ περισσότεροι σ' αὐτὸ τὸν κόσμο ὅπως συμβαίνει καὶ μὲ τὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας, εὐχαριστοῦνται περισσότερο μὲ τὰ ἀντίγραφα παρὰ μὲ τὰ πρωτότυπα.

* *
*

Πρέπει νὰ παύετε παρέχοντες ἑαυτοὺς ὡς τροφὴν τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρέσκετε περισσότερον! Κ' ἐκεῖνοι τὸ γνωρίζουν ὅσοι θέλουν νὰ γαπῶνταί μακρόν.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ 11

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ

ΟΝΕΙΡΟ ΕΑΡΙΝΗΣ ΠΡΩΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΜΠΕΛΕΤ

(Πλησιάζει τὴν ἀδελφή της, μ' ἕνα τρυφερὸ ὕφος καὶ τῆς ἐγγίζει τὰ μαλλιὰ στὸν κροτάφους, μὲ τὸ χέρι τῆ φασκιωμένο μὲ νήματα χρώτων.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (μουρμουρίζει ἀπὸ τὴν ὀδύνη). Ὤ, Ἰσαβέλλα, τι λές!

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ (στρέφεται πρὸς τὸν ἐπισκέπτη). Ἰδέτε τὴν κύριε πῶς εἶνε ἀγνή! Φαίνεται ὅτι ἔχει ἀναβλύσῃ ἀπὸ ὅλη τὴν ὀδύνη τοῦ σπητιοῦ μας, καθὼς μιὰ φλέβα νεροῦ ἀπὸ ἕνα βασανισμένο βουνό. Εἶνε διάφανη. Σεῖς θὰ εἰμπορέσετε νὰ τῆς ἐμπιστευθῆτε τὰ πολυτιμώτερά σας πράγματα καὶ θὰ τὰ ἰδῆτε πάντα ἄγγιχτα νὰ ἀναλάμπουν στὴ διαφάνειά της. Δὲν ὑπάρχει σ' ὅλο τὸ περίχωρο μιὰ πλειὸ καθαρολαλοῦσα πηγὴ ὅπου νὰ εἶνε γλυκύτερο τὸ νὰ δροσίζῃ κανεὶς τὰ χείλη καὶ τὰ χέρια. Εἶνε ἕνα καλὸ ποῦ δὲν χάνεται· εἶνε παντοτεινὸ καθὼς ἡ φλέβα ποῦ ἀναβλύζῃ ἀπὸ τὸ βαθὺ βουνό· Δὲν πρέπει πλειὰ νὰ κλαύσῃ. Ἀπὸ καθένα ἀπὸ τὰ δάκρυά της εἶνε ἡ χαμένη οὐσία ποιός ξέρει ποιανοῦ κλεισμένου λουλουδιοῦ, ποῦ θὰ εἰμποροῦσε νὰ ἀνοίξῃ καὶ νὰ μακαρίσῃ. Δὲν πρέπει πλειὰ νὰ κλαύσῃ. Δὲν θὰ τὴν ἰδῶ πλειὰ στὸν ἑσπερινό, ἀκουμπισμένη στὸν ἐξώστη, ν' ἀκούῃ τὰ κουδούνια ποῦ κάνουν τὴν κοιλάδα ὅλη νὰ γίνῃ γαλάζια καὶ ὑγρὴ καθὼς τὰ μάτια της... Μακρυὰ θὰ τὴν ὁδηγήσετε, κύριε; Πολὺ μακρυὰ ἀπ' ἐδῶ;

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (σπαραγμένη, μὲ ἱκετευτικὸ ὕφος). Ἰσαβέλλα, Ἰσαβέλλα, μὴ λὲς πλειὰ αὐτὰ τὰ πράγματα! Σὺ δὲν ξέρεις, σὺ δὲν ξέρεις...

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ. Ὤ, μὴ λυπᾶσαι τὴν Ἰσαβέλλαν, μὴ πονέσῃς ἂν μείνῃ ἐκείνη μόνη! Ἔχει ἐκείνη τὸ φόρεμα αὐτὸ ποῦ τῆς χάρισες, καὶ γιὰ τοῦτο, ἐκεῖ κάτω, κάποιο πλᾶσμα θέλει τὴν ἀγαπήσῃ· κάποιο νέο καὶ τρυφερὸ πλᾶσμα ὅπως εἶσαι σὺ Βεατρίκη, χαῖρε. .

(Σιωπᾷ γιὰ ὀλίγο γιατὶ θυμᾶται τὸ στεφάνι ποῦ κρατεῖ μὲ τ' ἀριστερὸ χέρι πρὸς τὴν πλευρά. Τὸ σηκώνει).

Βλέπεις; Ἐνῶ ὠνειρευόμουν γιὰ σένα τρυφὰ στὸ παράθυρο, ὁ Παμφίλος τραγουδοῦσε γιὰ ἕνα στεφανάκι .. Σὺ τὸ ξέρεις τὸ τραγοῦδι.

Γιὰ ἕνα στεφανάκι
Ποῦ εἶδα . . . .

Σὺ τὸ ξέρεις. Τώρα πάρε αὐτὸ τὸ στεφάνι ποῦ σοῦ ἔπλεξα μ' ἕνα κλαδὶ ποῦ ἔσπασα ἐγώ. Ὠϊμένα, δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ κάνῃ ἕνα στεφάνι χωρὶς νὰ κόψῃ ἕνα κλαδί! Βλέπεις, ἐκεῖ εἶνε νωπὴ ἡ πληγή.

(Δείχνει τὸ χαμόδενδρο ποῦ πρὶν ἦτο μαζύ της ἕνα ἴδιο πρᾶγμα. Βάζει τὸ στεφάνι στὸ γερμένο κεφάλι τῆ Βεατρίκης. Ὀπισθοχωρεῖ μ' ἕνα μικρὸ καὶ σιωπηλὸ βῆμα σὰν νὰ ἦσαν τὰ πόδια της τυλιγμένα μὲ βυά. Φαίνεται ὅτι πάλι διαχύνεται στὴν παρουσία της τὸ μυστήριο τοῦ δάσους ὅπου μέλλει νὰ ξαναμπῇ).

Χαίρετε, χαίρετε... Δὲν εἶμαι πλειὰ ἡ Ἰσαβέλλα... Θὰ διαβῆτε λογότερα ἀπὸ τὸ δάσος; Σᾶς περιμένουμε σᾶς περιμένουμε...

(Ἡ Βεατρίκη κυττάζει ἀπελπιστικὰ τὸν Βιργίλιο, ἐνῶ βγάζει τὸ στεφάνι καὶ τὸ ἀφίνει νὰ πέσῃ κάτω. Ὕστερα ὁρμᾷ πρὸς τὴν Τρελλὴ γιὰ νὰ τὴν κρατήσῃ).

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ἰσαβέλλα. ἄκουσε. ἄκουσε! Σὺ δὲν ξέρεις, σὺ δὲν ξέρεις... Δὲν εἶνε αὐτὸ ποῦ λές... Ἔλα, ἔλα...

(Πέρνει τὴν Τρελλὴ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν σέρνει ἀπέναντι στὸν Βιργίλιο ποῦ φαίνεται ἀπολιθωμένος).

Δὲν τὸν ἀναγνωρίζεις! Κύτταξέ τον, κύτταξέ τον καλά... Δὲν τὸν θυμᾶσαι; Κύτταξέ τον καλὰ στὸ προσωπο...)

(Ἡ Τρελλὴ ἀναπηδᾷ. Ἔξαφνα πέρνει μέσα στὰ φασκιωμένα της χέρια τὸ κεφάλι τοῦ νέου, ὁ ὁποῖος κλίνει τὰ μάτια, ὠχρότατος καὶ γερμένος σὰν γιὰ νὰ πεθάνῃ, τὸ βλέπει μὲ τρομαχτικὴ ἔκφρασι προσόχῆς· σίγνει

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ—ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4
Ἀθῆναι 24 Ἀπριλίου 1903.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΜΕ ΤΟ ΤΑΓΑΡΙ

στὸν ὦμο τὸν εἶδα ἕνα Σάββατο πρωὶ πρωὶ— πᾶνε δυὸ τρία χρόνια ἀπὸ τότε — νὰ κατεβαίνῃ βιαστικὸς ἀπὸ τὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου.

— Ποῦ πᾷς, μωρὲ Σπῦρο; τὸν ἐρώτησα.

— Σάββατο εἶνε, μοῦ εἶπε. Βγῆκα κ' γώ, μαζῆ μὲ τοὺς ἄλλους διακονιαρέους, νὰ διακονέψω γιὰ τὸ Διάκο!

— Καὶ στὸ ταγάρι μέσα;

— Ἀ! στὸ ταγάρι ἔχω τὰ ποιήματά μου! Καὶ πάω νὰ τὰ πουλήσω, μὲ παρακάλια, μὲ τὸ ζόρι, ἔτσι γιὰ νὰ ξεσκλαβώσω τὸν ἀνδριάντα τοῦ ἥρωα τῆς Ἀλαμάνας!..

Κι' αὐτός, μάλιστα αὐτός, ὁ ποιητὴς ὁ ἐνθουσιώδης κι' ὁ ὀνειροκόπος, μὲ τὸ ταγάρι στὸν ὦμο, ἐγύρισε σπίτια καὶ μαγαζιά, ἐδιακόνεψε κυριολεκτικῶς, πουλῶντας τὰ τραγούδια του, γιὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ρέστα στὸν γλύπτη, γιὰ νὰ ξεσκλαβώσῃ ἀπὸ τὰ ἀνήλια ὑπόγεια τὸν ἀνδριάντα, τοῦ ὁποῖον τόσες χιλιάδες Ἑλλήνων μὲ ζητωκραυγὲς καὶ χειροκροτήματα ἐώρτασαν χθὲς τὰ ἀποκαλυπτήρια.

Νὰ εἶσθε βέβαιοι, πῶς χωρὶς τὸ ταγάρι τοῦ Σπύρου τίποτε δὲν θὰ γεινότανε κι' ὁ ἀνδριὰς θὰ ἔμενε ἀκόμη σκλαβωμένος. Αὐτὸς τοῦ ἔδωσε τὴν ἐλευθεριά, αὐτὸς ἔσωσε τὸν γλύπτη, αὐτὸς μᾶς ἐξεντρύπιασε ὅλους μας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκατωρθώσαμε ἐπὶ τόσα χρόνια νὰ δώσουμε τὰ λίγα λεπτά, δυὸ τρεῖς χιλιάδες. θαρρῶ, ἀκόμη, ποῦ ἔλειπαν.

.... Τὸ ταγάρι τοῦ Σπύρου τὸ ἐλησμόνησαν οἱ διοργανωταὶ τῶν ἑορτῶν τῆς Λαμίας καὶ τὸν ποιητὴν, ποῦ ἐδιακόνεψε γιὰ τὸν Διάκο, δὲν τὸν ἐπροσκάλεσαν ἐπισήμως, δὲν τοῦ ἀνέθεσαν νὰ παιγγείλῃ δυὸ στίχους στ' ἀποκαλυπτήρια, ἂν καὶ εἶχε κατακτήσει τὸ δικαίωμα αὐτό.

Τὸ χαρακτηριστικώτερον ὅμως εἶνε ὅτι τὸ θαυματουργὸ ταγάρι τὸ ἐλησμόνησε καὶ ὁ γκύπτης, ὁ ὁποῖος εἰς ἕνα γράμμα εὐχαριστήριον ποῦ ἐδημοσίευσε προχθὲς, ἀνέφερε ὅλους ὅσους «ἐνήργησαν, συνεργάσθησαν καὶ πολλῶς τὸν συνέδραμαν» καὶ μόνον τὸν Ποιητὴ παρέλειψε. Καὶ στὴν περίστασιν αὐτὴν, ἡ ἀγνωμοσύνη τοῦ γλύπτου ἔβαλε κάτω τὴν χωριατιὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἑορτῶν.

ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙ

λέγουν τὴν ἔσωσε ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ ἀνδριὰς τοῦ Διάκου, ἀφοῦ ὁ κ. Δηλιγιάννης δικαιολογούμενος στὸν Βασιλέα γιὰ τὴν παρατεινομένην ἀργίαν τῆς Βουλῆς, εἶπε ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ πρὸ τῆς Δευτέρας τὰς ἐργασίας της, διότι ὁ κ. Ράλλης μετέβη ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλῆς, στὴν Λαμίαν γιὰ τἀποκαλυπτήρια.

Ἂν ἕως τώρα ὁ κ. Δηλιγιάννης ἐπεκαλεῖτο εἰς κάθε περίστασιν τὰς σκιὰς τῶν προγόνων, ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς θὰ 'μπορεῖ νὰ ἐπικαλεῖται καὶ τοὺς ἀνδριάντας τῶν προγόνων, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ μετεβλήθησαν εἰς ὑποστηρικτὰς καὶ κομματάρχας του.

ΜΠΡΑΒΟ

στὸν κ. Ἀποστολίδην τοῦ Βώλου. Ὄχι διότι ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ μνημεῖον στοὺς ἐν Βελεστίνῳ πεσόντας, ἀλλὰ διότι τὰ χρήματα, τἀπαιτούμενα γιὰ τὸ μνημεῖον αὐτό, ἐσκέφθηκε νὰ τὰ συλλέξῃ ὁ ἴδιος, μὴ ἐμπιστευόμενος τὴν ἐργασίαν αὐτὴν εἰς ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία θὰ εἶχε κουράγιο νὰ διαιωνίσῃ τὸ ζήτημα, ὅπως εἰς παρομοίας περιστάσεις συμβαίνει πάντοτε.

Μόνος του ἐνεπνεύσθη τὴν ἰδέαν καὶ μόνος του ζητεῖ νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ. Θαρρεῖτε, πῶς δὲν θὰ ἐτελείωναν καὶ σύντομα κι' εὔμορφα ὅλες οἱ δουλειὲς στὸν τόπο μας, ἂν ἔλειπαν οἱ τριμελεῖς καὶ ἀμελεῖς ἐπιτροπὲς καὶ μόνον μονομελεῖς κατηρτίζοντο πάντοτε;

ΠΑΡΑΛΟΓΩΤΑΤΟΙ

οἱ ρόβοι μερικῶν μήπως οἱ Βούλγαροι ἦλθαν κ' ἐδῶ νὰ καταστρέψουν τὴν Βουλήν μας καὶ τὸν Παρθενῶνα.

Ἐρωτηθεὶς ἐπισήμως ὁ κ. Γεννηάδης καὶ οἱ λοιποὶ ἁρμόδιοι ἀπήντησαν πῶς οὔτε ὁ Παρθενὼν εὐτυχῶς οὔτε ἡ Βουλή μας δυστυχῶς διατρέχουν κανένα τέτοιον κίνδυνον.

Γιὰ καλὸ ὅμως καὶ γιὰ κακὸ δὲν θὰ ἐβλαπτε ἂν οἱ πατριῶται, ποῦ ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν τὴν τρομάρα αὐτὴ, κατήρτιζαν ἕνα σῶμα πολιτοφυλακῆς κι' ἀνελάμβαναν οἱ ἴδιοι τὴν νυκτερινὴν ἰδίως φρούρησιν τοῦ Παρθενῶνος.

Ο ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ

Ναοὺμ Ρούκας, ὅπως μᾶς ἀπεκάλυψε μία Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίς, τὴν πρώτην φορὰν ποῦ συνελήφθη ἐδῶ ὡς ὕποπτος ἀπὸ τὰς ἀρχάς, ἀπελύθη «τῇ μεσολαβήσει ἑνὸς βουλευτοῦ μας» διότι καὶ αὐτὸς κ' οἱ συγγενεῖς του διαθέτουν πολλοὺς ψήφους κατὰ τὰς ἐκλογάς.

Κανένα βεβαίως δὲν θὰ ἐξίππασε ἡ ἀποκάλυψις αὐτή, ἀφοῦ κανεὶς δὲν θὰ ἦτο καὶ τόσο μωρὸς ὥστε νὰ πιστεύῃ ὅτι οἱ βουλευταί μας πρέπει νὰ ἀφήνουν ἀπροστάτευτους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐνῷ διαθέτουν πολλὰς ψήφους ἐδῶ, ἔτυχε ἐξ ἁπλῆς συμπτώσεως ἢ κ' ἐξ ἰδιοσυγκρασίας, νὰ διαθέτουν καὶ μερικὲς βόμβες στὴν Μακεδονίαν.

Μήπως ὁ κ. Ρούκας καὶ οἱ συγγενεῖς του ψηφίζουν μὲ βόμβες καὶ ὄχι μὲ σφαιρίδια, καθὼς κα οἱ φορολογούμενοι πολῖται;

ΟΛΙΓΟ ΚΑΙΡΟ

ἀκόμη ἂν μείνῃ στὴ χώραν μας ὁ κ. Τρουφιὲ καὶ θὰ γείνῃ ὡρισμένως ὁ ἐθνικός μας ποιητής.

Μετὰ τὸ ποίημά του στὴν «Σημαίαν» μας τὸ ὁποῖον μετέφρασε ὁ κ. Βλάχος κτλ., νέον ποίημα, ἐθνικῆς ὑρῆς καὶ αὐτό, κατεσκεύασεν ὁ ἐνθουσιώδης Γαλάτης, τὸ «Φιλὶ τῆς Ξανθῆς», τὸ ὁποῖον ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὴν 25ην Μαρτίου καὶ τὸ ἀπήγγειλε προχθὲς στὸ Ὠδεῖον.

Τὰ ποιήματα καὶ τὰ δύο, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐτηλεγραφήθησαν στὸ «Φιγαρὼ» καὶ στὶς ἄλλες Γαλλικὲς ἐφημερίδες, συνοδευόμενα μὲ τὴν ἀπαραίτητη σημείωσιν ὅτι ὁ κ. Τρουφριὲ δὲν πληρώνεται γι' αὐτά, ὅπως δὲν πληρώνεται κα γιὰ τὴν πολύκροτον διδασκολίαν του. Λαμβάνει μόνον ἑκατοντάδραχμον ἀποζημίωσιν κάθε ἡμέρα, δι' ἔξοδα κατοικίας, τροφῆς, καροτσάδας καὶ ἐμπνεύσεως.

μιὰ φωνὴ καὶ χωρίζεται ἀπ' ἐκεῖνο, ἐπειδὴ τὸ αἰσθάνεται νὰ βαρύνῃ τὰ χέρια της).

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ. Ἀ, πεθαίνει, κι' αὐτὸς πεθαίνει...

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ὄχι, ὄχι... Δὲν τὸν βλέπεις;

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ. Ἔννοιωσα γιὰ μιὰ ἄλλη φορὰ τὸ βάρος τοῦ θανάτου ἐπάνω στὰ χέρια μου...

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ὄχι, ὄχι... Κύτταξέ τον! Δὲν τὸν βλέπεις! Εἶνε ὀρθὸς ἀπέναντί σου Δὲν τὸν βλέπεις;

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ (τρελλὴ ἀπὸ τὸν τρόμο). Ποιὸν; Τὸν Ἰουλιανό; Ποιὸς εἶνε ὀρθὸς ἀπέναντί μου;

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ὁ ἀδελφός... Ὁ Βεργίνιος... Δὲν τὸν ἀναγνωρίζεις; Νὰ τον! Κύτταξέ τον! Κύτταξέ τον καλά!

Ἡ ΤΡΕΛΛΗ. Ὁ ἀδελφός; Γιατί ἦλθε ὁ ἀδελφός; Γιατί ἦλθε; Τὰ μάτια της, ποῦ ἦταν σὰν χαμένα, προσηλώνονται πάλιν ἐπάνω στὸν νεκρὸ μὲ μιὰ ἔκφρασι φρενασμένου τρόμου. Ὀπισθοχωρεῖ, ἐνῷ μαδᾷ ὑπὸ τὰ χέρια της τὰ νήματα τῶν γέρτων ποῦ τὰ φασκιώνουν κυττάζει τὰ χέρια, γνωνῷ, κι' ἐγγίζει ἐδῶ κι' ἐκεῖ τὸ σῶμά της καὶ τὸ κυττάζει σὰν νὰ ἠρτάνετο τὸν ἑνωτό της πάλι κηλιδωμένο. Ἡ τρελλὰ τὴν παρατυρεῖ).

Γιατί ἦλθε; Γιὰ νὰ τὸν ξαναπάρῃ; Γιὰ νὰ μοῦ τὸν ἁρπάξῃ; Γιὰ νὰ τὸν φέρῃ στὴν μητέρα τους;.. Ἔτσι, ἔτσι στὴ μητέρα του, χωρὶς αἷμα, χωρὶς μιὰ σταγόνα αἷμα! Ὅλο τὸ αἷμα εἶν' ἐπάνω μου.. εἶμαι ὅλη σκεπασμένη ἀπ' αὐτό.. Βλέπετε, βλέπετε τὰ χέρια μου, τὰ μπράτσα μου, τὸ στῆθός μου, τὰ μαλλιά μου.. Ἔμεινα πνιγμένη μέσα στὸ αἷμα του... Ἀ, ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ καταρασθῇ ἐκείνη, ἡ μητέρα του νὰ μὴ μὲ καταρασθῇ! Ἀ, 'πεῖτε της σεῖς, 'πεῖτε της σεῖς, νὰ μὴ μὲ καταρασθῇ. 'Πεῖτε της σεῖς τὸ τί ἔκανα γιὰ τὸ παιδί της ποῦ ἀπέθανε.. Δὲν τὸν ἐγκατέλειψα ἐγώ... Ἂν τὸ κτύπημα δὲν ἔρθασε ἕως ἐπάνω μου, ἂν δὲν ἐπέρασε τὴν καρδιά μου, ἄ, 'πεῖτε της νὰ μὴ μὲ καταρασθῇ γι' αὐτό! Χίλιες φορὲς ἐγὼ ἀπέθανα σὲ μία μόνη ὥρα. Τὸ σῶμά μου ὅλο εἶνε μιὰ σπαρακτικὴ πληγή. Κ' ἡ ἴδια ἐγώ, ἡ ἴδια ἐγὼ δὲν ἔχω πλειὰ σταγόνα στὶς φλέβες μου... Ἐγὼ δὲν εἶμαι ζωντανή... Ἐγὼ ἔνοιωσα νὰ περνᾷ στὴν σάρκα μου ὁ θάνατός του, σὰν ἕνα βαρὺ πάγος κι' ἔνοιωσα τὰ κόκκαλά μου νὰ διπλώνωνται κάτω ἀπὸ τὸ βάρος... Αὐτὸς εἶνε θάνατος, αὐτὸς εἶνε θάνατος. Ἀλλὰ 'πεῖτέ της ποῦ τὸ παιδί της δὲν ἐπόνεσε στὸ θάνατό του, 'πεῖτέ της ποῦ ἀπεκοιμήθη εὐτυχισμένο μέσα στὴν ἀγκαλιά μου... Ἀ, πεῖτε της ποῦ ἐγὼ εἶχα νὰ τοῦ δώσω μιὰ ἀπεριόριστη εὐτυχία, τὴν λήθη τοῦ κόσμου, τὸ ὑπέρτατο καλό! Εἶχε κλείσῃ τὰ μάτια του στὴν εὐτυχία, ἐπάνω στὸ στῆθός μου καὶ δὲν τὰ ἄνοιξε πλειά. Ἐγώ, ἐγὼ τὰ ἄνοιξα πάλι γιὰ νὰ τὸ ἰδῶ νὰ ξεψυχᾷ... Τὸ στόμά του μοῦ ἔχυνε ὅλο τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς του, φλογερὸ καὶ ἀγνὸ καθὼς ἡ φλόγα ποῦ μ' ἔπνιγε· καὶ τὰ μαλλιά μου εἴτανε κηλιδωμένα ἀπ' αὐτό· καὶ ὅλο τὸ στῆθός μου εἴτανε πλημμυρισμένο καὶ ὅλη, ὁλόκληρη ἤμουν βουτηγμένη σ' αὐτὸ τὸ κῦμα ποῦ ἐφαίνετο ὅτι δὲν θὰ ἐσταματοῦσε πλειά... Ἀ, πῶς εἴτανε ἄφθονες οἱ φλέβες του καὶ τί φλογερές! Ὅλο τὸ ἐδέχθηκε ἐπάνω μου, ἐπάνω στὸ σῶμά μου κ' ἐπάνω στὴν ψυχή μου, ἕως στὴν τελευταία σταγόνα· καὶ τὸ ἅγιο οὐσιάσμα ποῦ μοῦ ἀνέβαινε στὸ στόμα, τὸ ἔπνιγα ἐγὼ μὲ τὰ δόντιά μου ποῦ ἔτριζαν, γιὰ νὰ μὴ μ' ἄκουγε κανείς, γιὰ νὰ μὴν ἔρχετο κανεὶς νὰ μοῦ τὸ ἁρπάξῃ ἀπὸ τὰ χέρια μου, νὰ τὸ δαμῇ σ' ἕνα ξυλοκρέββατο... Πεῖτε, 'πεῖτε στὴ μητέρα ὅτι αὐτὸ ἐγὼ ἔκανα· 'πεῖτέ της νὰ μὴ μὲ καταρασθῇ! Καὶ 'πεῖτέ της, ποῦ αὐτὸ ἤτανε σχεδὸν μιὰ χαρά, αὐτὸ τὸ τρομακτικὸ πνίξιμο στὸ ζεστὸ αἷμα, ἀκόμη ζωντανό, ἀκόμη παλλόμενο, ἀκόμη ἀνακατωμένο μὲ τὴν ψυχή του .. Ἀλλ' ὕστερα, ἀλλ' ὕστερα...

Τί εἰμπορεῖ νὰ εἶνε ποτὲ τὸ ἀνατριχίασμα τοῦ θανάτου ἐμπρὸς στὸ ποιῶτο ἀνατρίχιασμα ποῦ διεπέρασε ὅλα τὰ κόκκαλά μου, ὅταν ἔνοιωσα ὅτι ἡ θερμότης ἄρχισε τὸ κορμί ποῦ ἔσφιγγα; Κι' ἐγὼ τὸ ἔσφιξα ἀκόμη, κι' ἐγὼ τὸ ἐκρύτησα ἀκόμη ἐπάνω μου καὶ τὸ ἔνοιωσα σιγὰ σιγὰ νὰ κρυώνῃ, καθὼς τὸ στῆθός μου, νὰ παγώσῃ, νὰ βαρύνῃ καθὼς ἡ πέτρα, καθὼς τὸ σίδερο, νὰ γίνῃ ἀλήθινὰ ἕνα πτῶμα, ἕνα ξένο πρᾶγμα, κουρὸ γιὰ πάντα, ποῦ τίποτε δὲν θὰ εἰμπορέσῃ νὰ τὸ ξαναφέρῃ στὴ ζωή, ποτὲ, ποτὲ, ποτέ...

(Τὰ γόνατά της κλονίζονται ἀπὸ ἕνα τρεμούλιασμα τόσον ὁρμητικό, ποῦ πέφτει στὸ πάτωμα. Ἡ Βεατρίκη ποῦ ἐσκεπάζε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χέρια, ἀκούει τὸ τράνταγμα καὶ τρέχει πρὸς τὴν ἀδελφή, τὴν τυγκρατεῖ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΑΠΑΝΤ. ΣΤΟΝ κ. ΠΑΡΑΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ

Κύριε «Νουμᾶ»

Ἄδικα! ἄδικα! φωνάζω καὶ ἐγώ, διότι δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ σημειωθῇ ἑνὸς ἐρασιτέχνου ἡ ἐλαττολογία περὶ Β. Θεάτρου καὶ νὰ κατηγορηθῇ μάλιστα καὶ δια πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶπε. Ἀλλ' οἱ ἁπλοῖ ἐρασιτέχναι θεωρούμενοι, ὡς φαίνεται, μαλλιαροὶ ὁρίσταται καὶ τὸ κούρευμα τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος. Δι' αὐτὸ ἡ κουρευθεῖσα ἐν τῇ ἐπιστολῇ μου, προκειμένου περὶ τῶν τευτονικῶν χυδαιοτήτων, ἀσύντακτος πρότασις «ὁ πολλῶν δεινῶν καὶ ἀφορήτων κακῶν ἐμπνευγκτισμῶν ὑποστῆναι Περναρδάκης», ἔκαμε δικαίως τὸν κ. Δ. Παραξενόπουλον νὰ πάρῃ ὡς σοβαρὰ τὰ ἀφορῶντα τὸ ἔργον τοῦ Χάουπτμαν κλπ. κλπ.

Ὅσον διὰ τὴν μετάφρασιν τοῦ κ. Κ. Χατζοπούλου οὔτε κατηγόρησα, οὔτε τὴν ἀνέφερα κἄν, ἐχάρην ὅμως ὑπερβολικὰ νὰ μάθω ὅτι ὁ κ. Κ. Χατζόπουλος εἶνε «ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους μας ποιητὰς καὶ τοὺς εὐσυνειδητωτέρους μας λογίους». Ἀλλὰ διατί νὰ εἶσθε τόσον αὐστηροὶ μὲ τοὺς ἐρασιτέχνας; Φαίνεται ὅτι τοὺς ζηλεύετε ἀφ' ὅτου μάλιστα ἀπέκτησαν καὶ πρωθυπουργὸν ἐρασιτέχνην.

Ἐν τούτοις—δὲν θὰ χάσῃ ἂν τὸ μάθῃ καὶ ὁ κ. Δ. Παραξενόπουλος—τὴν συνεργασίαν τοῦ κ. Κ. Χατζοπούλου εἰς τὸ Β. Θέατρον ἐπιμόνως καὶ αὐτοβούλως εἶχον συστήσει εἰς τὸν φίλτατον διευθυντὴν χωρὶς βεβαίως δι' αὐτὸ νὰ ὑπάρξῃ ἡ ἀξίωσις—καὶ μᾶς ἐπιτεθῇ ὁ κ. Παραξενόπουλος—καμμιᾶς ὀφειλῆς διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς καλλιτέρας μετα φράσεως τοῦ μουσικωτέρου τῶν μεταφραστῶν.

Ὑποσημειοῦμαι μὲ τὸ πραγματικὸν ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἔφερε ἡ περὶ θεάτρου ἐπιστολή μου καὶ τὸ ὁποῖον ἐπίσης ἂν δὲν ἐκουρεύετο θὰ ἔσωζε καὶ τὴν σοβαρότητα τῶν γραφομένων καὶ πᾶσαν ἐρασιτεχνικὴν παρεξήγησιν.

Κ. Κατσιλαμπίχε

ΜΙΑΝ ΒΟΜΒΑΝ ΕΘΝΙΚΗΝ!

Κύριε Διευθυντὰ τοῦ «Νουμᾶ»

Δὲν ζητῶ μεγάλα πράγματα. Ἕναν Ἀθηναῖον πατριώτη ζητῶ ποῦ νἄχῃ Βουλγάρου παλληκαριὰ καὶ νὰ πετάξῃ μιὰ μπόμπα στὸ Πανόραμα ποῦ ὑψώνεται ὡς ἀκατανόμαστον καὶ δυσῶδες πρᾶγμα, πρὸ τοῦ Σταδίου καὶ ἀσχημίζει οἰκτρότατα ὅλο τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο μέρος.

Ἐχάθηκε ἕνας καλαίσθητος Ἀθηναῖος κ' ἐχάθηκε ἕνα εὐεργετικὸν φυσίγγιον δυναμίτιδος;

Ἂν δὲν εἴμουνα τόσο δειλὸς, νὰ εἶσθε βεβαιώτατος ὅτι ἀντὶ νὰ γράψω τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν, θὰ τὴν ἔριχνα μὲ τὰ χέρια μου τὴν μπόμπαν.

Ἰδικός σας
Λαγος

ΔΙΑΒΑΖΩ! ΔΙΑΒΑΖΩ!...

Καλέ μου «Νουμᾶ»

Διαβάζω, διαβάζω τὶς ἐφημερίδες. Ἀπελπισία μὲ πιάνει. Ὅ,τι λέει ἡ μιά, τὸ ἀναιρεῖ ἡ ἄλλη. Καὶ δὲν εἰξεύρω ἡ ἀλήθεια ποῦ βρίσκεται. Στὴν εἴδησιν, ἢ στὴν ἀναίρεσιν;

Διαβάζω γιὰ τὸ μονοπώλιον τῆς σταφίδος. Τί νὰ πιστέψω; Ἡ μιὰ λέει θἄχουμε κέρδη περισσά. Ἡ ἄλλη, φωνάζει, πῶς θὰ βουλιάξουμε Καὶ ποιὰ τώρα ἡ Πυθία; Ἡ... Σανίδα, βεβαίως!

Διαβάζω γιὰ τὴν πολιτικὴν κατάστασι. Αὐτὴ πειὰ φασκέλωσ' την... ὅσο νὰ συνέλθῃ πάλιν, διότι πάσχει ἀπὸ νεκροφάνειαν, ὁπόταν ἡ Σανίδα κυβερνᾷ. Τὰ χελιδόνια θὰ κτίσουν τὴν φωλιά τους στὴν στέγη τοῦ Κοινοβουλίου, οἱ δὲ ποντικοὶ θὰ παίζουν μπιλιάρδο στὴν σοφίτα ὅσο νἄρθουν οἱ μεγάλοι ποντικοί, οἱ Βουλευταί, καλὲ, νὰ παίξουνε... τὸ ξύλο.

Διαβάζω ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες: γίδα, κόττα, γουροῦνι, σκυλάκι δὲν ἀφήνουν οἱ χωροφύλακες στοὺς χωρικοὺς καὶ αὐτὸ καλεῖται πειὰ περιφρούρησις τῶν δικαίων τοῦ Συνταγματικοῦ πολίτου.

Διαβάζω... Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ 'πῶ; Εἶνε ἀπελπισία, τὸ Ρωμαϊκο δὲν θὰ προκόψῃ ποτὲ παρὰ ὅταν βγάλουν κέρατα τὰ γαϊδούρια.

Ἰδικός του
Ο Κολοκυθόπουλος

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Πάτρι. ν. Στὸ τελευταῖον τεῦχος τῶν «Παναθηναίων» περιέχεται ἡ ὑπόθεσις ἑνὸς πατριωτικοῦ δράματος τὸ ὁποῖον ἔπαιξε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν... ὁ Φασουλῆς εἰς ἕνα Λαϊκὸν θέατρο τῆς Κολοκυθοῦς: «Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐζήτησε εἰς γάμον τὴν κόρην τοῦ Σουλτάνου Χαμίτ. Ὁ Σουλτάνος παρεκάλεσε τὸν Ἕλληνα στρατηλάτην νὰ μὴ ἐπιμένῃ διότι ἡ κόρη του ἀγαπᾷ ἄλλον. Ἀλλ' ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἦτο ἀμετάπειστος καὶ ἐδήλωσεν εἰς τὸν Σουλτάνον ὅτι θὰ στείλῃ στρατὸν ἐναντίον του διὰ νὰ τὴν πάρῃ διὰ τῆς βίας. Ὁ Σουλτάνος διατάσσει τὸν Ἐτεμπᾶν νὰ βαδίσῃ κατὰ τοῦ ἐπιδρομέως μὲ 100 μιλιούνια νεόμηνων. Ἀλλ' ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καλεῖ ἀμέσως τὸν Σμολένσκην, ὁ ὁποῖος, μολονότι τότε ἦτο ὑποψήφιος βουλευτὴς Ἀττικῆς, σπεύδει παρὰ τὸ πλευρόν του καὶ ὁ Σουλτάνος ἡττᾶται, γίνεται δὲ καὶ ὁ γάμος.» Αὐτὴ εἶνε ἡ ὑπόθεσις τοῦ Φασουλικοῦ δράματος. Στὸ ἴδιο δὲ ἱστορικὸ μοτίβο γράφονται ὅλα τὰ πατριωτικὰ δράματα, οὐδὲ αὐτῆς τῆς «Μακεδονίας» ἐξαιρουμένης.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«— Ξεφαντώμεθα ἀπὸ τὴν νεότερη φιλολογία μας». Ὁ κ. Χρ. Βαρλεντὴς ξεφαντώνει εἰς ᾄσμα τὸν «Τραγουδιῶν τοῦ Σπιτιοῦ» τοῦ κ. Στρατήγη καὶ τῆς «Γαλήνης» τοῦ κ. Δροσίνη. Ἀπὸ τὸ ξεφάντωμα δὲν λείπει οὔτε κάποια χάρι, οὔτε κἄποια ἀλήθεια, θὰ εἴτανε ὅμως καλλίτερο, ἂν ὁ ξεφαντωτὴς ἔφερνε τὴν μετριοφροσύνη κατὰ μέρος κι' ἀπεφάσιζε νὰ βάλῃ καὶ μεσικοὺς στίχους ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του στὸ βιβλιαράκι του. Ἐλπίζουμε αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μὴ μᾶς τὴν στερήσῃ στὸ μέλλον, ἀφοῦ ὁ κ. Βαρλέντης—Βαργλέντης ὀνομασθεὶς κἄποτε—ἔχει γράψει τοὺς περὶ ξεφαντωτικοὺς στίχους τοῦ κόσμου.

— Περιεχόμενα τοῦ 61ου τεύχους τῶν «Παναθηναίων»: Κ. Μιχαηλίδου τὰ νέα ποιήματα τοῦ Σολωμοῦ. Ἡ Γλῶσσά μας, ἀπαντήσεις εἰς τὴν ἔρευναν τῶν «Παναθηναίων». Ἀγγέλου Σικελιανοῦ Ποιήματα. Ζ. Παπαντωνίου Φιλαμή. Η Ρδ. Ὁ τελευταῖος ἐξερευνητικὸς πλοῦς τῆς Χελιδόνας. Ἐμμ. Λυκούδη Τὸ Ἔθν. Ἀρχεῖον καὶ τὸ Κράτος. Α. Παπαδιαμάντη Ἡ Φόνισσα. Γ. Φιλ. Διαμάντ. Ἰωάννης Μπόβιο. Ἀνατολίτισσας ἐπιστολὲς ἐκ Κων)πόλιως. Χαρ. Ἡμερινοῦ Λόγια καὶ Ἀντίλογοι. Γράμματα, Τέχνη. Ἐπιστήμη κλπ.

— «Μυθιστορήματα καὶ Διηγήματα»: Ἀπὸ τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ νέου δεκαπενθημέρου περιοδικοῦ τὸ ὁποῖον ἐκδίδει ὁ κ. Μεχαηλίδης, ὡς παράρτημα τῶν «Παναθηναίων», ἐμείναμε πολὺ εὐχαριστημένοι. Καὶ κομψοτυπωμένο εἶνε κ' ἐκλεκτὴν ὕλην περιέχει. Πλὴν τοῦ θαυμασίου μυθιστορήματος τοῦ Μαξίμ Γόρκυ «Βάρεγγα Ὀλύσσοβα», περιέχει κ' ἕνα διηγηματάκι Οὐγγρικὸ «Τ' ὄλογα τοῦ Γιάνυη Γέλγε» τοῦ ὁποίου ἡ μετάφρασις σὲ ζωντανὴ γλῶσσα, φιλοτεχνημένη ἀπὸ τὸν κ. Περιώτη, τοῦ δίνει τὴν εὐμορφιὰ καὶ τὴν ἀξία τοῦ καλλιτεχνήματος. Ἂν ἐγινόταν μέσα στὶς σελίδες τοῦ νέου Περιοδικοῦ διαγωνισμὸς μεταφραστικὸς, τὸ γιοφύρι θὰ τὸ ἐλάμβανε ὁ κ. Περιώτης, τοῦ ὁποίου καὶ ὁ «Νουμᾶς» ἀρχίζει νὰ δημοσιεύῃ ἀπὸ τὸ φύλλον τῆς Κυριακῆς μίαν ἐξόχως ἐπιτυχῆ μετάφρασιν διηγήματος τοῦ Ἄγγλου Wells «Ἡ θλιβερὰ ἱστορία ἑνὸς δραματικοῦ κριτικοῦ».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤΟΝ „ΝΟΥΜΑ"

ΘΑΥΜΑΣΙΟ ΕΓΓΛΕΖΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Η ΘΛΙΒΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝΟΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΤΟΥ κ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ

προσπαθεῖ νὰ τὴν σηκώσῃ. Ἡ Θεοδότη ποῦ εἶχεν ἐλθῇ στὴν εἴσοδο κι' ἔκλαιγε σιωπηλὴ, τρέχει κι' αὐτὴ καὶ τὴν ὑποβαστᾷ.

Ἡ ΤΡΕΛΑΗ (κρατεῖ ἀκόμη ἱκετευτικὰ τὰ χέρια πρὸς τὸν Βιργίνιο στὸν ὁποῖον ὁ ἐσωτερικὸς σπαραγμὸς τοῦ ἐμποδίζει κάθε κίνησι, τοῦ ἀφαιρεῖ κάθε σκέψι). Ἄ, πεῖτέ της, πεῖτέ της τοῦτο, πεῖτέ της νὰ μὴ με καταρασθῇ! Φέσετε κ' ἐμένα στὸ ἴδιο ξυλοκρέββατο, θάψατε κ' ἐμένα ποῦ δὲν εἶμαι πλειὰ ζωντανή! Ἄ, σεῖς δὲν θὰ εἰμπορέσετε καθ' ὁλοκληρία νὰ τὸ θάψετε, ἂν δὲν θάψετε κι' ἐμένα μαζύ του, γιατὶ ὅλο τὸ αἷμά του εἶν' ἐπάνω μου, εἶν' ἐπάνω μου ὅλον ὅ,τι ἤτανε ἡ ζωή του...

(Ἐλευθερώνεται ὁρμητικὰ ἀπὸ τὰ χέρια ποῦ τὴν συνδράμουν, ποῦ ζητοῦν νὰ τὴν σηκώσουν).

Ὄχι, ὄχι... Ἀφῆστε με! Μὴ μὲ ἐγγίζετε! Θέλουν αὐτὲς νὰ μοῦ φέρουν νερό... Ὄχι, ὄχι· ὄν θελω, δὲν θελω! Ἀφῆστέ με· ἔτσι! Θελω νὰ μείνω ἔτσι, θέλω ἡ μητέρα του νὰ μὲ ἰδῇ ἔτσι....

Μιὰ ξαφνικὴ λιγοθυμία τὴν κυριεύει, σᾶν νἄμελλε νὰ λιποθυμήσῃ. Γέρνει ἐπάνω στὸ ἕνα πλευρὸ, ἐγγίζει τὸ πάτωμα μὲ τὸν κρόταφο).

... Ἔτσι... ἐνταφιασμένη...

(Ὁ Γιατρὸς ποῦ εἶχεν ἐμπῇ ἀπὸ τὴν ἀριστερὰ θύρα, γνέφει στὶς δυὸ γυναῖκες νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὴν βασανισμένη. Ὁ ἴδιος ὁδηγεῖ μὲ μιὰ γλυκειὰ κίνησι τὸν Βιργίνιο πρὸς τὸ κάθισμα ὅπου πρὶν ἦταν καθισμένος, δίπλα στὴ Βεατρίκη. Ἡ Βεατρίκη πηγαίνει πρὸς αὐτὸν σιγά. Ὁ Γιατρὸς σκύβει πρὸς τὴν Ἰσαβέλλα ποῦ φαίνεται σὰν νεκωμένη· τὴν ἐγγίζει. Φαίνεται ἐκείνη σὰν νὰ ξυπνάῃ καὶ νὰ λησμονῇ. Τὸ στόμα της συμμαζώνεται, σὰν νὰ τῆς ἐπονοῦσαν ἡ σιαγόνες. Τὰ χέρια της χαϊδεύουν τοὺς κροτάφους, τὰ μάγουλα, τὰ χείλη, μ' ἕνα πλάνον ὕφος).

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ (σκυμμένος πρὸς αὐτήν). Εἴσαστε κοντὰ γιὰ νὰ κοιμηθῆτε; Γιατὶ ἐδῶ; Μιὰ λευκὴ πεταλοῦδα ἐπέρασε· πηγαίνει πρὸς τὸ δάσος... Δὲν εἴπατε ἐδῶ καὶ λίγο πῶς ἠθελατε νὰ ξαπλωθῆτε κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, πῶς ἠθέλατε σὰν τὸ χορτάρι νὰ εἴσαστε δειλὴ ἀμπρὸς στὰ πόδια τους; Θέλετε νὰ σᾶς ὁδηγήσω ἐκεῖ κάτω; Τί γαλήνιον ὕπνο ποῦ θὰ κοιμηθῆτε, μέσα σ' αὐτὸ τὸ φόρεμα, ἐκεῖ κάτω, κάτω ἀπὸ τὰ πρωτόβλαστα φυλλαράκια! Μὲ τὰ δένδρα, μὲ τὰ φυλλώματα, μὲ τὸ χορτάρι, σεῖς θὰ εἶσθε ἕνα ἴδιο πρᾶγμα... Θέλετε νὰ σᾶς φέρω ἐκεῖ κάτω;

Ἡ ΤΡΕΛΑΗ (κυττάζει γύρω της μὲ βουρκωμένα κι' ἐκθαμβα μάτια. Ναὶ ναί... ἐκεῖ κάτω, ἐκεῖ κάτω... νὰ κοιμηθῶ.. μὲ τὰ πρωτόβλαστα φυλλαράκια...

(Ἡ Θεοδότη φεύγει ἀπὸ τὴν θύρα της, σκυμμένη κάτω ἀπὸ τὴ λύπη της, χωρὶς νὰ κάνῃ κρότο. Ἡ Βεατρίκη ποῦ εἶχε μείνῃ ὀρθὴ κοντὰ στὸ κάθισμα, πείθει τὸν Βιργίνιο νὰ σηκωθῇ. Καὶ οἱ δυὸ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἄλλη θύρα. Ὁ Βιργίνιος ἀπὸ τὴν εἴσοδο γυρίζει πίσω γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν Ἰσαβέλλα ποῦ ἀκόμη μένει γονατισμένη ὕστερα χάνεται. Ἡ σιγὴ τώρα εἶνε ὑπερτάτη καὶ δὲν τὴν διακόπτει παρὰ κάποια φωνὴ χελιδονιοῦ, τὸ βούϊσμα τῶν μελισσῶν, ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου).

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ. Πᾶμε λοιπόν... Δῶστέ μου τὰ χέρια σας.

(Τῆς προτείνει τὰ χέρια γιὰ νὰ τὴν σηκώσῃ).

Ἡ ΤΡΕΛΑΗ. Δὲν ἀντέχω. Γιατρέ.. Περιμείνατε σᾶς παρακαλῶ, ἀκόμη γιὰ λίγο! Ἤμουν πρὸ ὀλίγου ἐκεῖ κάτω, μοῦ φαίνεται... ἤμουν ἐκεῖ κάτω... σὰν τὸ χορτάρι.. Κάποιος μὲ καταπάτησε... Βέβαια, κάποιος μὲ καταπάτησε... Περιμείνατε, σᾶς παρακαλῶ! Ἴσως σηκωθῶ..

(Ἐξακολουθεῖ νὰ κυττάζῃ γύρω της. Τὸ βλέμμα της σταματᾷ στὸ χαμόδενδρο τῆς πορτοκαλλιᾶς).

Ἰδέτε, γιατρὲ, πόσα μελίσσια γύρω ἀπ' αὐτὸ τὸ φυτό! Εἶνε ἕτοιμα νὰ βυζάξουν... Περιμένουν νὰ ἀνοίξουν τὰ ἄνθη... Ἐγὼ ἤθελα μιὰ κηρίθρα ἀπὸ μέλι...

(Στρέφει ἀκόμη τὸ βλέμμα. Ξεχωρίζει τὴν φύλλινη προσωπίδα καὶ τὸ στεφάνι πεσμένα).

Κι' αὐτὰ τὰ φύλλα ἐκεῖ; Καὶ αὐτὸ τὸ στεφάνι;

(Φαίνεται ὡσὰν μιὰ ἀστραπὴ νὰ διαπερνᾷ τὴν σκοτεινιὰ τοῦ πνεύματός της).

Ποῦ εἶνε ἡ Βεατρίκη; Ποῦ εἶνε ἡ Βεατρίκη;

(Τὰ χέρια της χαϊδεύουν πάλι τοὺς κροτάφους, τὰ μάγουλα, τὰ χείλη, μ' ἕνα πλάνον ὕφος Μένει ἔτσι σὰν νὰ λησμονῇ. Σέρνεται πρὸς τὸ στεφάνι, τὸ σηκώνει, τὸ κυττάζει, μειδιᾷ μὲ τὸ μικρὸ τὸ παιδικό της χαμόγελο.)

Γιὰ ἕνα στεφανάκι!